No. 10. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zaturdag 12 Januarij.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 9den Januarij.

De *Moniteur* houdt in zijn officieel gedeelte het berigt van den dood der prinses *Maria*, zijnde de vorstin op den 2den januarij des avonds ten acht uren overleden. De tijding was reeds ll. zondag op de Tuilerien ontvangen, doch werd voor de koningin geheim gehouden, om haar langzaam er op voor te bereiden. De koningin had sedert acht dagen zich naar Pisa willen begeven, doch men had haar daarvan teruggehouden, dewijl de tijdingen deden voorzien, dat zij hare dochter niet meer levend zou ontmoeten. De hertogen *van Wurtemburg* en *van Nemours* worden spoedig te Parijs verwacht. Het lijk der prinses zal naar Frankrijk worden vervoerd, om in het Orleansche familiegraf te Dreux te worden bijgezet. Het hof neemt voor twee maanden den rouw aan. De deelneming in het overlijden der prinses is vrij algemeen.

— Het vervolg der algemeene discussie over het adres van antwoord is gisteren nog vrij heftig geworden. Nadat de heer *Duvergier de Hauranne* de buitenlands gevolgde staatkunde ten strengste gegispt had, ging hij tot de binnenlandsche over, en liet zich daarbij met personaliteiten in, voornamelijk tegen den minister *Molé*, welke aantijgingen, door de twee groote partijen waarin de kamer verdeeld is, tot hevige opschuddingen en blijken van goed- en afkeuring aanleiding gaf, hetgeen den president *Dupin* deed zeggen, dat, zoo de kamer zich niet gematigder toonde, hij in eene vergadering van vier honderd leden, waarvan de helft in dien zin, de wederhelft in een' anderen riep, onmogelijk de orde kon bewaren. De hevige toon van den spreker deed den heer *Molé* zijne tegenwoordigheid en bedaardheid verliezen, en uitroepen: dat de geheele rede slechts een schandelijk pamphlet was. Van de linkerzijde wilde men, dat de minister over deze woorden tot de orde geroepen werd, en de president *Dupin* voelde zich genoopt, om zijne afkeuring over het gezegde des ministers te kennen te geven. Na den heer *Duvergier de Hauranne* voerde de heer *Molé* nog kortelijk het woord, om tegen de gedane hevige aanvallen van den vorigen spreker zoo wel zijn personeel karakter te verdedigen, als zijne betrekking van minister en den steun hem door de kamer verleend. De laatste redenaar was de heer *Odillon Barrot*. Deze liet zich met veel gematigdheid uit, en stelde daardoor een in 't oog loopend contrast daar, met de hartstogtelijke taal van den heer *Duvergier de Hauranne*. Ofschoon ook hij de staatkunde van het ministerie laakte, liet hij ten minste den ministers het regt wedervaren, dat zij eerlijke lieden en hunne bedoelingen zuiver waren. Zich als 't ware tusschen de twee groote partijen plaatsende, scheen hij de rol van bemiddelaar te spelen, doende zijne tegenwoordige bondgenooten, vroeger zijne grootste vijanden, opmerken, dat zij in hunnen ijver, om het ministerie aan te vallen en alles kwaads ten laste te leggen, te ver gingen. Zijne rede scheen op de kamer een goeden indruk te maken.

Nadat de heer *Odillon Barrot* gesproken had werden de algemeene discussien gesloten en de zitting opgeheven.

In den aanvang der zitting van heden vatte de president der kamer, de heer *Dupin*, het woord op, om te kennen te geven, dat de commissie van het adres zich den vorigen dag vereenigd had, om eene zinsnede in het adres te brengen, betrekkelijk de roemrijke overwinning door de Fransche wapenen in Mexico behaald. De commissie had zich heden morgen op nieuw vereenigd, om in het adres het leedwezen der kamer uit te drukken, over het verlies dat de koninklijke familie geleden had. De president stelde bovendien aan de kamer voor, dat men zich thans onmiddellijk naar den koning moge begeven, om hoogstdenzelven de deelneming der kamer te betuigen. Dit voorstel vond algemeen bijval en de zitting werd voor een uur geschorst.

De omtrent Mexico voorgestelde phrase is thans van den volgenden inhoud: „De hoon en de berooving welke onze landgenooten in Mexico geleden hebben, vorderden eene schitterende voldoening. Uw gouvernement heeft dezelve moeten eischen en het schitterend wapenfeit van St. Jean d'Ulloa, 't welk ons leger met nieuwen roem bedekt, strekt Frankrijk ten billijken trots. Het heeft, Sire, met geluk een' uwer zonen de gevaren en den voorspoed van onze dappere zeelieden zien deelen." In de vorige zinsnede werd enkel gezegd, dat de kamer hoopte, dat er spoedige en krachtige maatregelen ter bekoming van vergoeding zouden zijn genomen.

Ten ruim half drie uren werd de zitting hervat. De heer *Garnier Pages* was de eerste spreker over het eerste artikel van het adres. Hij begon, met zijne aanmerkingen te maken op het discours van den heer *Odillon Barrot* aan het slot der vorige zitting; hoeveel de kamer dat discours ook bewonderd had, moest zij niet gelooven, dat de geheele oppositie in den heer *Barrot* alleen bestond. Ook hij wilde het ministerie omverwerpen, maar zou niettemin deszelfs opvolgers bestrijden, wanneer de lieden, die hij sedert zes jaren bestreden had, weder aan het bestuur kwamen en dezelfde beginselen volgden. De heer *Garnier* maakte het besluit op, uit al hetgeen gebeurde, dat een overwegend denkbeeld de handen der ministers bond en de stem der kamer niet gehoord werd; hoe zou de kamer ook gehoord worden, daar zij het land niet genoegzaam vertegenwoordigde? Er was eene andere magt, die de adressen van het land had ontvangen en met meer regt kon zeggen hetzelve te vertegenwoordigen. Deze woorden verwekten weder beweging in de zaal.

Na den heer *Pages* voerde de groot-zegelbewaarder *Barthe* het woord. Deze vermeende dat de heer *Odillon Barrot* alleen zich op het ware terrein geplaatst had, zijne openhartigheid en zijne beginselen was getrouw gebleven; immers had die spreker gezegd, dat hij het adres aannam, omdat het tot de linkerzijde overhelde. De heer *Barthe* vond het adres heviger, dan dat der 221 leden, daar hetzelve alle medewerking aan het gouvernement ontzegt, en ging daarop tot eene vergelijking over van den toestand in 1827 en den tegenwoordigen. Ten slotte herhaalde hij, dat het adres geheel in den geest der linkerzijde was, en dat dus het land eene groote dienst zou bewezen worden, wanneer het verworpen werd. De heer *Guizot*, die met den heer *Thiers*, reeds bij de rede van den minister *Barthe* blijken van afkeuring had gegeven, beklom na hem de tribune, te midden eener groote gisting, die belette hem behoorlijk te hooren. Hij zocht de redactie van het adres te regtvaardigen, doch werd gedurig afgebroken door de luidruchtigste goed- of afkeurings-blijken der leden. Bij het vertrek van den post waren de heeren *Thiers* en *de Jussieu* in discussie.

Naar men wil, is de zitting van gisteren, de indruk namelijk van de discoursen op de leden der kamer, niet zoo gunstig voor het ministerie geweest, dan den vorigen dag. Het *Journal des debats* vermeldt, dat in de zitting van heden een belangrijk amendement op de eerste zinsnede van het adres moest worden voorgesteld (bij het vertrek van den post was hetzelve nog niet voorgedragen), welks uitslag, de aanneming of verwerping, het staan blijven of den val, van het ministerie zou beslissen. Het gezegde blad maant tevens alle vrienden van het ministerie aan, om getrouw op hunnen post te blijven.

— Luidens eene telegraphische depeche, is de hertog *van Nemours* gisteren morgen te Toulon aangekomen.

— De tijdingen uit Madrid tot den 2den houden niets bijzonders; het blijkt uit dezelve slechts, dat het ministerie zich in een moeijelijken toestand blijft bevinden. — De post van Valencia had sedert twee dagen ontbroken.

De bijzondere berigten uit Bayonne tot den 6den vermelden, dat een korps constitutionelen, 7000 man sterk, onder de bevelen van *Castaneda*, op de linie van Castro Urdiales en Linedo getrokken was, met oogmerk om de karlistische linie te forceren, en het fort Ramales te bemagtigen.

Den 1sten Januarij was *Espartero* te Logrono en *Maroto* te Estella.

Op bevel van *Espartero*, had *O'Donnel* den 19den December eene proclamatie aan de inwoners van Guypuscoa uitgevaardigd, krachtens welke de ouders, wier zonen onder het karlistisch leger dienen, uit de provincie moeten verdreven en al hunne bezittingen verbeurd verklaard worden.

— Ter beurze was men heden veel variatie in den koers wachtende, daar men wist, dat er van den ministerielen kant, bij de eerste paragraaf van het adres, een amendement zou voorgesteld worden, waarvan het ministerie zijn staan of vallen afhankelijk wilde maken. De notering was heden (9 Januarij): 5 pCt. 111,25; 3 pCt. 79,05; Nap. r. 90,20; Sp. Ardoin 17⅛; Rom. 100 drie achtste.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Januarij.

Men schrijft ons uit 's Hage van den 10den dezer:

» Men verzekert heden vrij algemeen, dat de beide bataillons grenadiers, alhier in bezetting, eerstdaags deze residentie zouden verlaten om zich naar de grenzen te begeven. Zeker schijnt het, dat de grenadiers orde bekomen hebben, om zich marschvaardig te houden. Sommige wilden weten, dat zij aanstaanden Vrijdag zouden vertrekken. Ook een detachement jagers zal dien dag naar Noord-Braband op marsch gaan."

In de hollandsche bladen vindt men voorts vermeld, dat nog meerdere bataillons infanterie naar dit gewest zoude komen, en dat bij het departement van oorlog de noodige maatregelen genomen worden, om, des noods, de mobiele schutterijen, binnen korten tijd op de been te brengen. Dit laatste zou echter nog nadere bevestiging vereischen.

In het *Journal de la Haye* leest men het volgende, nadat dit blad insgelijks vermeld heeft, dat de infanterie en de grenadiers naar deze zijde der rivieren zullen overgaan.

» Bij hetgeen sedert eenige dagen op korten afstand van onze grenzen voorvalt, kon het gouvernement, gelijk zeer juist is opgemerkt door een lid van de tweede kamer, wiens merkwaardige redevoering wij hieronder mededeelen (de redevoering welke het *Journal de la Haye* mededeelt, is van den heer *Luyben*), niet werkeloos blijven, noch zich onverschillig toonen. De maatregel, waarvan wij hier spreken, heeft echter in 't geheel geen aanvallend karakter noch iets verontrustend voor den vrede. Bij ons en bij den vreemdeling moet men in deze beweging van een deel van ons leger niets zien dan eene daad van voorzorg door de omstandigheden geboden, die geene verdere verklaring behoeft en hebbende geen ander doel, dan om onze grenzen tegen eenen mogelijken aanval te dekken, en om te toonen, dat Holland op elke gebeurtenis voorbereid is."

Naar men hier wil weten, zou het voornemen der regering zijn om een observatiekorps aan de grenzen daar te stellen, waarover het bevel, zoo men beweert, aan Z. H. den hertog *van Saxen-Weimar* zou opgedragen worden.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje* is gisteren morgen uit 's Hage naar Tilburg vertrokken. In den afgeloopen nacht zou Z. K. H. de Erfprins de residentie verlaten.

— Bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit is Jhr. Mr. *H. van Alphen*, commies bij het departement van kolonien, benoemd tot secretaris van het kabinet des ministers *van den Bosch*.

— Z. H. de prins *van Oude* is donderdag morgen van 's Hage naar Amsterdam vertrokken. Eergisteren hebben bij hem, na zijne terugkomst uit Leiden, gedineerd de zich sedert geruimen tijd te 's Hage ophoudende prins of emir *Jacobus Johannes van Armenie*, en *Radin Saleh* de bekende kunstschilder van Java.

— Uit Dordrecht schrijft men van den 9den, dat den vorigen dag, aan het veer van Rotterdam op Katendrecht, het ongeluk plaats heeft gehad, dat in het overvaren de stuurreep (het roer) van de met menschen en beesten gevulde pont brak, waardoor, bij het stormachtige weder, de pont niet meer op de golf gehouden kon worden, water schepte en eindelijk, doch gelukkig nabij het Katendrechtsche veer, zonk. Van de menschen is gelukkig niemand omgekomen, en de beesten, welke, toen de pont vol water liep, nog met moeite werden losgesneden, zijn allen naar den kant gezwommen, op twee na, die verdronken zijn.

Het ijs is thans op onze rivieren overal geheel opgeruimd.

— In de Utrechtsche courant leest men het volgende:

Gisteren avond had alhier een ongeluk plaats, hetwelk het gevaar voor vrouwen op nieuw voor oogen stelt, om op een stoof met vuur in te slapen. De weduwe *Simons* op het Vreeburg, eene moeder van 3 kinderen, geraakte, op haren stoel gezeten, door het vuur van den stoof in brand, wist zich, bij het ontwaken, niet te redden, en vlugte het huis uit. Op straat geraakte zij in volle vlam. Men bluschte de brandende kleederen zoo spoedig mogelijk; doch de ellendige toestand der ongelukkige laat zich niet beschrijven. Zij is naar het ziekenhuis gebragt, en aldaar verpleegd. Men twijfelt aan hare herstelling.

— Vervolg der gisteren medegedeelde berigten uit de Oost-Indien:

In de Molaksche eilanden werd de aldaar geheerscht hebbende ziekte als geweken beschouwd. Onder de daaraan laatstelijk overleden personen, worden genoemd de ingenieur van den waterstaat en civiele gebouwen *van der Dussen*; de 1ste luitenent *Douwes* en de apotheker der 3de klasse *Rompelman*.

Z. M. korvet *Hippomenes* was te Amboina aangekomen.

Op het eiland Lombok waren de vijandelijkheden tusschen den Radja van Karang Assan en den Goestri van Maturam geeindigd. Hoewel de Goestri gesneuveld was had het laatstgemelde rijk de overhand behouden, hebbende de Radja van Karang-Assan zich met al zijne vrouwen, kinderen en volgelingen opgeofferd, door het in brand steken van zijnen *datam*, terwijl hij zich zelven in het midden zijner vijanden heeft geworpen en alzoo omgekomen is.

Op Java was alles rustig. De stand van het rijstgewas bleef als gunstig beschouwd worden, doch men klaagde over groote droogte

Men dacht in Indie aan de oprigting van een etablissement tot het repareren van stoomvaartuigen en van stoommachines in de suikerfabrijken gebruikt wordende. Uit die omstandigheden kan eenigermate worden nagegaan de uitbreiding, welke al meer en meer aan de suikerfabrijken op Java wordt gegeven.

— In de laatst ontvangen nommers van de *Singapore Free Press* wordt gemeld, dat de Britsche admiraal *Maitland*, met een vrij aanzienlijke zeemagt, te Singapore is aangekomen. Men scheen te weten dat zijne bestemming naar Canton was, en dat dezelve in verband stond met de sedert eenigen tijd bestaande oneenigheden tusschen het Chineesch gouvernement en de Britsche kooplieden. Of echter de zending van den admiraal *Maitland* van eenen vredelievenden aard was, dan wel of hij het bezigen van middelen van geweld in last had, was niet uitgelekt. Te Canton zelf was de handel, volgens de laatste berigten, zonder eenige levendigheid.

In een der nommers van het gemeld blad, vindt men een artikel van een Bengaalsch dagblad, getiteld: *the Freend of India*, overgenomen, en hetwelk eenen hevigen uitval behelst omtrent de zaak der Hill Corlas, die, zoo als bekend is, sedert eenigen tijd uit Hindostan naar elders, zoo als naar Demeraij en Isle de France zijn vervoerd geworden, om in plaats van de vrijgemaakte negers, als arbeiders te worden gebezigd.

Uit nadere berigten blijkt, dat de vier zoogenaamde Hollandsche officieren, welke volgens sommige belgische bladen gevangelijk naar Brugge zouden overgebragt zijn, eenvoudig hebben bestaan in twee hollandsche burgers, en twee belgische soldaten, waarvan de beide eerste, na een verhoor te hebben ondergaan, naar de hollandsche grenzen zijn teruggebragt geworden.

— De brusselsche bladen vermelden, dat sedert het, gisteren door ons vermeld, besluit van den minister van oorlog om vrijwilligers bij de korpsen aan te nemen, vele jonge lieden hunne diensten hebben aangeboden. Het besluit van den minister van oorlog gouvernement, als het geschiktste middel, en met dat oogmerk ook bijzonder genomen, om de woelingen der revolutionaire klubs, aan welker hoofd zich in het bijzonder de bekende *Ducpetiaux* gesteld heeft, tegen te gaan.

— In plaats van den bekenden administrateur voor de openbare veiligheid, *François*, is dezer dagen zekere *Hody* in Belgie aan het hoofd der politie gesteld. Dezelve wordt gerekend tot de revolutionnaire partij te behooren.

— Gedurende het jaar 1838 hebben in Belgie 2,103,316 reizigers van den spoorweg gebruik gemaakt. De opbrengst heeft bedragen 3,097,830 fr. In 1837 was het getal reizigers 1,384,[illegible] en de opbrengst 1,416,982 fr.

— Te Antwerpen waren gisteren (10 *Januarij*) genoteerd: Belg. 98¾; 3 pCt. 67½; Sp. Ardoin 16¾; Nap. r. 93; Rom. L. 100½; Certif. te Antw. 99¼; Batz. 77; Wissel op Amst. 1 pCt. op Rott. 1⅛ pCt. v.

Volgens te Petersburg onlangs in het licht verschenen tabellen, zijn er aldaar, in het jaar 1837, onder de belijders van den Grieksche godsdienst 11,120 kinderen geboren, waarvan 2707 onechte en zes vondelingen. Het getal der overledenen in dat gezindte bedroeg 11,714; gehuwd 1962 paren.

— Den 27sten December was de koude te Petersburg fel; de thermomether stond 11 graden. — Te Tobolsk was het tusschen den 17en den 19den November zoo koud, dat 13 mans en 2 vrouwen, die zich naar het veld begeven hadden, doodgevroren zijn.

— Te Luzern heeft den laatsten December, de wisseling van het Zwitsersch Eedgenoodschappelijk bewind plaats gehad. De kanselier des eedgenootschaps heeft de akte van overgave aan het nu voorzittend kanton Zurich overgebragt, met een schrijven van den kleinen raad van Lucern, waarin de overtuiging wordt uitgedrukt, dat de wijsheid en vaderlandsliefde van Zurich, door het overeenbrengen der tegenstrijdige belangen van de kantons, tot ontwikkeling en bevestiging van het eedgenootschappelijk stelsel, en tot handhaving der onafhankelijkheid van het eedgenootschap tegenover het buitenland, gedurende de twee volgende jaren wezenlijk zal bijdragen.

REGTSZAKEN.

De hooge raad der Nederlanden heeft, in deszelfs zitting van 7 Januarij 1839, het arrest van de criminele regtbank van Holland van 13 November jl., waarbij *Isaac Mozes Verdang* veroordeeld is tot een half uur te pronkstelling en acht jaren confinement; gecasseerd, voornamelijk op grond, dat het gewezen arrest niet hoegzaam was gemotiveerd, en is de veroordeelde verwezen naar de openbare teregtzitting van de tweede kamer van het provinciaal geregtshof van Holland.

Vervolgens heeft de hooge raad zich bezig gehouden met den eisch tot cassatie, ingesteld door den officier bij de criminele regtbank in Holland, tegen het arrest, waarbij *Evert Willem van de Poll*, gewezen penningmeester van de generale omslagen van den Beemster, is schuldig verklaard aan het verduisteren van gelden, ten prejudice van derzelver wettige eigenaren, en te dier zake,

den 16den November jl., tot eene correctionele gevangenisstraf, eene geldboete, enz. is veroordeeld. Het rapport in deze zaak werd voorgedragen door den raadsheer *Beelaerts van Blokland*, terwijl door den griffier voorlezing werd gedaan, van de memorie van den officier bij de criminele regtbank van Holland, houdende middelen van cassatie van het uitgesproken arrest. Deze middelen bestonden in eene vermeende verkeerde toepassing der wet, gegrond op de beschouwing der betrekking van penningmeester. Naar de meening van den eischer, moet de gewezen penningmeester *van de Poll* beschouwd worden als *depositaire ou comptable public*, en hadden derhalve niet de art. 406 en 408, maar art. 169 en volg. van het wetboek op het strafregt op denzelven behooren te zijn toegepast.

Een penningmeester van een polder-bestuur moet als een ontvanger en ambtenaar eener openbare instelling worden aangemerkt. Volgens het gevoelen des eischers moet uit art. 222 der grondwet, waarbij de dijks-kollegiën, polder-besturen, enz., onder het toezigt der algemeene directie van den waterstaat worden gesteld en de laatst goedgekeurde reglementen dezer kollegiëen worden bekrachtigd, afgeleid worden, dat de dijks-besturen zijn grondwettige en alzoo openbare binnenlandsche instellingen. Tot ondersteuning dier meening beroept zich de eischer op de koninklijke besluiten van 22 Mei 1815, 27 Jan. 1817 en 13 Sept. 1826, art. 3 der wet op het patent van den jare 1819, de bepalingen der wet op de regterlijke organisatie, de vrijstelling van de belasting op het personeel, welke aan de gebouwen van polder- en dijk-besturen, even als aan alle andere openbare lands-instellingen, gegeven wordt. Alzoo zijn de ambtenaren van polder-besturen ook aan dezelfde regten en verpligtingen onderworpen, als alle andere ambtenaren, door het openbaar gezag aangesteld, vooral wanneer de benoeming eens penningmeesters gegrond is op reglementen, door de grondwet vastgesteld. Het moet er voor gehouden worden dat hij zijne betrekking vervult uit krachte der grondwet en uit naam van de provinciale Staten en van den Koning. De gelden die hem worden toevertrouwd, zijn openbare gelden, die hij ten behoeve van een binnenlandsch bestuur behandelt. De begrooting der dijk-besturen moeten [illegible] provinciale Staten onderworpen worden. Het [illegible] criminele regtbank, die uit het octrooi van het polder-bestuur van den Beemster, van den jare 1607, wil afleiden, dat hetzelve eene private instelling was, beschouwt de officier mits dien voor onjuist. Het dijk-bestuur van den Beemster strekt tot instandhouding van een deel des lands, hetwelk het zijne tot den bloei en het heil van het vaderland toebrengt. Mogten zijne bemoeijingen slechts van plaatselijken aard wezen, dan verschilt dat in dit opzigt niet van de gemeente-besturen, wier werkkring zich slechts tot eene bepaalde plaats uitstrekt en die men echter niet voor bijzondere instellingen zal willen doen doorgaan. De regtsvraag, welke door den Raad te beslissen valt, komt in deze zaak alzoo daarop neder: of de veroordeelde penningmeester van den Beemster beschouwd moet worden als een openbaar depositaris of rekenpligtig persoon van openbare gelden, dan wel als bijzonder persoon die tegen een bepaald loon, aan eene bijzondere instelling onderworpen is?

De advocaat-generaal *van Maanen* meent, dat het arrest, waarvan cassatie gevraagd wordt, genoegzaam is gemotiveerd, en alzoo, wat den vorm betreft, aan de bepalingen der wet voldoet, maar dat, naar zijne meening, de feiten niet behoorlijk door de criminele regtbank zijn gequalificeerd en er alzoo op dien grond tot de cassatie van het arrest behoort te worden overgegaan. Hij kan niet instemmen, dat de penningmeester van den Beemster voor een openbaar depositaris of rekenpligtig persoon gehouden moet worden; veel min, dat ook dan, wanneer hij geen openbaar ambtenaar was, hij echter als receveur of percepteur in de termen van art. 169 van het wetboek op het strafregt zou vallen. Bijzondere personen, gelden innende of onder zich hebbende van bijzondere instellingen, zijn nooit als *percepteurs ou receveurs* aangemerkt. De beste schrijvers over het fransche regt waren steeds dat gevoelen toegedaan. Vraagt hij nu, of de penningmeester van den Beemster al dan niet als openbaar ambtenaar moet doorgaan, dan behoort men, ter oplossing dier vrage, op het octrooi acht te slaan, welke de grondslag van het kollegie uitmaakt. Bij een octrooi van 21 mei 1607, te vinden op bladz. 1697 van het 2de deel van het Groot-Plakkaat-boek, werd aan bijzondere personen vergunning verleend, om den Beemster te bedijken en droog te maken. Aan die bijzondere personen werd overgelaten de regeling van de regten van derden, de bepaling der recognitie, de regeling der jurisdictie, het heffen eener belasting op zekeren tijd, enz. In allen opzigte werd deze instelling, als geheel aan bijzondere personen behoorende, beschouwd. Het bestuur benoemde, op last der ingelanden, den penningmeester en deze was alzoo slechts een ambtenaar van een bijzonder kollegie. Art. 222 der grondwet, heeft in den aard dezer betrekking geene verandering gebragt. Integendeel het heeft dien bekrachtigd. Was hij toch vroeger geen openbaar ambtenaar, veel min was hij het dan, toen de reglementen, op grond waarvan de penningmeester zijne betrekking vervulde, werden gehandhaafd. Daarbij komt, dat de instructie, welke aan hem is afgegeven, allen twijfel dien aangaande doet ophouden. Op zich zelve zou hij reeds zwarigheid maken een penningmeester tot een openbaar ambtenaar te verklaren, wanneer hij dit volgens zijne instructie niet is. Wel is waar, volgens sommige Franschen decreten is art. 222 van het *Code pénal* ook uitgelegd geworden op dijkgraven, heemraden, enz., maar in allen gevalle waren dezelve slechts op sommige fransche departementen van toepassing.

Wat de niet naauwkeurige aanduiding der feiten aangaat, vermeent de advokaat-generaal, dat er geen misbruik van vertrouwen kan bestaan, daar waar geen vertrouwen is geschonken; dat de gelden, welke door den penningmeester uit de kist zijn weggenomen, hem niet waren toevertrouwd, daar zij in dat geval in geene geslotene kist zouden zijn bewaard; dat hij die gelden heeft weggenomen door een gat, aan den bodem der kist ontdekt; dat hij dit heeft gedaan fraudeleuselijk, en dat hij zich derhalve heeft schuldig gemaakt aan het wanbedrijf van eenvoudigen diefstal en te dier zake behoort te worden gestraft. Hij wordt in dit gevoelen bevestigd door het arrest zelf, hetwelk inhoudt, dat de verzwarende omstandigheid van braak niet had plaats gehad. Trouwens deze was ook niet denkbaar, niet mogelijk, bij misbruik van vertrouwen, maar wel bij diefstal. Het verduisteren der overige gelden, die zich niet in de kas bevonden, valt in de termen van art. 408, C. P. en ten deze heeft hij zich aan misbruik van vertrouwen schuldig gemaakt. Op deze gronden concludeerden de advokaat-generaal, dat de Hooge Raad het uitgesproken arrest zou casseren, en, ten principale regt doende, den voormaligen penningmeester *van de Poll* zou veroordeelen, ter zake van diefstal en misbruik van vertrouwen tot eene correctionele gevangenis van 1 tot 5 jaren, eene geldboete en de ontzegging der burgerlijke regten van 5 tot 10 jaren, enz.

Mr. *F. C. Donker Curtius* heeft vervolgens het woord opgevat en namens den gedaagde geconcludeerd, dat het gewezen arrest door den Hoogen Raad zou worden geconfirmeerd. Na in het eerst het belangrijke van het regtsgeding te hebben geschetst, omdat het hier geldt eene vestiging eener bepaalde juris-prudentie ten aanzien van een voornaam punt van ons strafregt, en vermits het betreft de vraag, of eene ondergeschikte bediening tot eene openbare betrekking zal worden verheven, tracht hij de noodzakelijkheid aan te toonen, dat deze vraag, ten aanzien van het onderhavige geval, ontkennend zou worden beantwoord. Ten betooge van zijne stelling, ging hij na 1°. den aard der betrekking van den veroordeelde, die thans te regt staat; en 2°. den aard dier betrekking, in verband met ons staatsregt, en de beantwoording der vraag of een penningmeester van een dijkbestuur voor een openbaar ambtenaar moet gehouden worden. Omtrent beide punten vereenigt hij zich in de hoofdzaak met hetgeen door den advokaat-generaal bereids is aangemerkt. Bij de behandeling van het tweede punt, betoogde de geachte pleiter, dat het nooit de bedoeling van de grondwet geweest is, noch kan zijn, om van de dijk- en polder-besturen een grondwettig ligchaam in den staat te maken. Zij zijn wel is waar onder het toezigt der regering gesteld, maar dergelijke beschikkingen vinden ook ten aanzien van andere inrigtingen plaats, zonder dat daardoor b. v. de diligence-diensten rijks-instellingen zijn. In allen gevalle bestond het bestuur van den Beemster reeds lang voor de vaststelling van de grondwet en deszelfs reglement is daarbij gehandhaafd. En het gaat zeker, dat allen, die het octrooi van dit kollegie zullen hebben ingezien, zich zullen hebben overtuigd, dat hetzelve eene geheel bijzondere instelling is, en dat de penningmeester geweest is een beheerder van een bijzonder eigendom eener particuliere inrigting, staande onder toezigt der hooge regering. Overigens zijn aan zoo vele bijzondere instellingen en personen, bij de wetten op het personeel en het patentregt, vrijdom van belasting toegekend, dat men waarlijk daaruit niet besluiten kan, dat zij alle openbare beambten zijn.

Wijders beantwoordt de verdediger het nieuw punt van beschuldiging, door het openbaar ministerie in het midden gebragt. Hij betoogt dat er geen misbruik van vertrouwen mogelijk is, zonder eene daad van plaatsing of aanroering van het gedeponeerde, zonder het begaan van eenige daad van beschikking; dat er geen diefstal heeft behoeven plaats te hebben, daar de sluiting der kist, het bewaren der gelden in dezelve, bij het bestaan van een ontdekt gat aan den bodem, fictief was; en dat de penningmeester alzoo geene hinderpalen te overwinnen heeft gehad, of geene speciale waarborgen heeft moeten verbreken, om zich van dit geld meester te maken.

Nadat de advokaat-generaal en de verdediger van den beschuldigde nog kortelijk gerepliceerd hadden, werd de uitspraak in deze zaak bepaald op den 21sten dezer.

Vervolgens is behandeld geworden het verzoek tot Cassatie, gedaan door *Gerrit van Welsem*, bij arrest van de Criminele regtbank in Holland van 19. November, gezamenlijk met *Franciscus Straatman*, veroordeeld wegens diefstal door meer dan een persoon op een bewoond schip. Deze cassatie wordt gevraagd ter zake van de niet observantie van art. 427 van het wetboek van strafvordering, daar hij, *van Welsem*, alleen veroordeeld zou wezen, ten gevolge der bekentenis *van Straatman*, hetgeen, zijns inziens, geen wettig bewijsmiddel zou uitmaken, te minder, daar, volgens zijne verklaring hij niet geweten had, dat de koffij, die hij op last van den ontvlugten persoon *Metzelaar* genaamd, aan *Straatman* had afgegeven, gestolen was.

De advocaat-generaal *van Maanen* heeft gemeend; dat het aan geen twijfel onderhevig was, dat de Hooge Raad niet in het onderzoek der feiten treden kan; dan alleen wanneer dit hooge regterlijke kollegie ter principale regt mag doen. Niet uit dien hoofde, maar wel op grond van het niet genoegzaam motiveren van het uitgesproken arrest, acht hij zich ten derdenmale verpligt de vernietiging van het arrest te vorderen. Bij het opmaken van hetzelve, zijn in menig opzigt de voorschriften van den 22n titel van het wetboek van strafvordering uit het oog verloren. Er staat in het arrest noch dat de diefstal in een *bewoond* schip, noch dat deze *door meer dan eén persoon* gepleegd is. Hoezeer *Straatman* nu niet in cassatie gekomen is, zoo behoort op grond van art. 408, wetb. van strafvord. het arrest wel door beiden vernietigd te worden; doch kan *Straatman* daardoor tot geene zwaardere straf worden veroordeeld.

De uitspraak in deze zaak is bepaald op den 14den dezer.

Gedenkzuil van het vijf-en-twintig jarig bestaan van Nederlands verlossing in 1813, (November 1838) *door* Hendrik Kuyper Gtz. Amsterdam bij C. F. Stemler. 1838.

Het dichtstuk, dat ons onder bovenstaanden titel, zeer netjes gedrukt en in het geheel een fraai aanzien hebbende, wordt aangeboden en op welks titel wij als motto de volgende woorden lezen van den, ons vaderland in het vorige jaar ontvallen, grijzen Walré: *Door eendragt bloeit den staat*, is door den vervaardiger, den 21 December voorgedragen, op eene vergadering van het departement *Hoorn* der Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, die de plegtige herinnuring der vijf-en-twintig jaren geleden herstelling van Nederlands onafhankelijk volksbestaan ten doel had. Wij twijfelen niet of het stuk zal, bij de voordragt, met belangstelling zijn aangehoord en eene uitbundige toejuiching zijn ten deel gevallen, want, hoewel het op eenige plaatsen de duidelijke blijken draagt van de overhaasting, waarmede het is moeten bewerkt worden, dewijl de dichter eerst den 5 December tot het uitspreken van eene op de gelegenheid toepasselijk dichtstuk werd uitgenoodigd, heeft het onmiskenbare fraaije plaatsen en getuigt op elke bladzijde te gunstig voor 's dichters vaderlandslievende gevoelens, om door hen, die door dezelfde gevoelens bezield zijn, onverschillig te worden aangehoord.

Het dichtstuk is in twee afdeelingen gesplitst, Na, in de eerste een tafereel te hebben opgehangen van den toestand der Republiek, onder de woelingen der partijschappen op het laatst der vorige eeuw, en vervolgens de allengs veld winnende onderdrukking onzer natie door de Franschen vermeld te hebben, schetst hij ons volgender wijze, die onder den schepter van den man des bloeds:

Een stoute, ontembre geest, op Korsika verrezen,
Zou Frankrijks heerschscher, neen! ook Neêrlands dwingland wezen!
En Neêrland! Neêrland, ach! werd rijp voor zulk een hoon.
Eerst, maar in schijn, vernoegd met vleijend huldbetoon,
Zwolg hij de goudbron leeg, vergaârd door Neêrlands vaadren;
Doch zoog, in later tijd, ook 't bloed uit hart en aâdren
En zweepte 't jeugdig kroost, tot algemeenen moord
Van wat hem tegenstond, naar 't Zuid en 't Noorden voort.
Tuigt, moeders, thans alreeds versierd met zilvren haren!
Waar of de zonen zijn, die eens u dierbaar waren,
En die een dwingland, die naar zwakte of krankheid vroeg,
Der moederbeê ten trots, naar 't bloedig Spanje joeg? —
Tuigt, vaders, zonder stam, die vaders eens mogt heeten!
Is u de zoon, de hoop uws ouderdoms, vergeten,
Die Frankrijks dwangbevel ten prooi van 't slagveld gaf?
Zoekt Ruslands steppen door. — Zegt, weet gij zelfs zijn graf?
Waar, zusters! bleef de steun, uw kindschheid nagelaten.
Toen 't oudergraf zich sloot? — Op 't heiveld der Sarmaten,
Door 't krijgsros omgeploegd, bloeit welligt nog een kruid,
Dat door zijne asch gemest, daar ieder jaar ontspruit. —
Spreekt, eedlen! die uw kroost in 't dwang-gareel zaagt klinken,
Om als een lijf-trawant bij Frankrijks troon te blinken:
Een Hollandsch Edele slaaf van een gekroond soldaat!!!
Verteerdet gij geheel dien onverkropbren smaad?
Wee, wie gevoelloos ooit zich op dit punt ziet heeten! —
Oranje moge alleen grootmoedig zulks vergeten,
Als hoofd van Neêrlands Staat; — maar aan den onderdaan
Mag nooit de bron van ramp, door eigen schuld, ontgaan.
Ja, bloeije vrij deez' Staat, geen gansche eeuw van glorie
Wischt ooit het schandblad uit van Nederlands historie;
En daarom, tot wat heil de landzaat ooit geraakt,
't Roept hem ter ieder uur steeds dondrend toe: waak! waak!

Hierop stelt hij ons de oorzaken van Napoleons val voor oogen en komt alzoo als van zelve op Nederlandsch verlossing, waarbij hij ons volgenderwijze de vreugde die zulks in *Nederland* veroorzaakte afmaalt:

De nieuwherboren vlag tooit gevelspits en daken;
De vreugdetraan rolt neêr langs half begroeide kaken;
En 't kinderlijk hoezee! nog zonder kracht en klem,
Vermengt als zilvertoon zich met de forsche stem
Der oudren, die met kracht Oranje welkom groeten,
En, na dit heugelijk, dit allereerst ontmoeten,
Wendt elk het hart, nog niet door Frankrijks wuften zin
Geheel vervreemd, tot God en treedt ten tempel in,
Looft Hem, die alles schonk, en 't dankend, biddend loven,
Vervangt de blijde kreet van 's volks Oranje-boven!

In de tweede afdeeling schetst hij den toestand van ons vaderland, na de verlossing van het Fransche juk, gewaagt van de terugkeer van Napoleon in *Frankrijk* en schildert met levendige kleuren den hem geboden wederstand in de vlakte bij *Waterloo*. Na voorts ook de tuchtiging van *Algiers* en het heldenfeit bij *Palembang* herdacht te hebben, en een fraai tafereel van de welvaart, die alle de Nederlanden vervolgens onder 's konings scepter genoten, te hebben opgehangen, wil hij niet van den afval van *Belgie* gewagen, maar veeleer de trouw van *Oud-Nederland* aan zijnen koning en de eendracht die daar welvaart doet heerschen vermelden, waarna hij met de volgende verzuchting eindigt:

ô Rijkdom, door natuur en kunst om strijd gewrocht!
Vergeefs in ander oord, op andre plaats gezocht.
ô Handel! rijker dan des dichters idealen
En door geen dichtren-zang naar waarheid af te malen.
ô Bron van welvaart! die geen vreemde volken schuwt,
En 't Zuiden aan het Noord, het Oost aan 't Westen huwt.
ô Bron, door Neêrland thans en onverdeeld genoten!
Breid, breid de steden uit! schep nieuwe handelsvloten!
Bevestig Neêrlands heil en welvaart! — En, Gij, God!
Beschikker over de aarde en van der volkren lot!
Doe niet slechts hier, maar tot aan 's aardrijks verste palen,
Tot aller volken heil, den kalmen vrede dalen!
Geef dat, op Godsdienst, deugd en billijkheid gegrond,
Oranje en Neêrland bloei tot aan den avondstond.
Der wereld, die Gij schiept! ô Ja! schenk, God Almagtig!!
Uw zegen Neêrlands volk en maak het steeds eendragtig!!!

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10, *Januarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54 vijf zestiende, ⅛, drie achtste; dito 5 pCt. 101⅛, ¼; Kansbill. 25¾, ½, ¾, negen zestiende; Amort.-Sijndik. 4½ pCt. 94⅞, 95; dito 3½ pCt. 79 drie achtste; Handelm. 174½, 173¾, 174; O. Indie 5 pCt. 99; Ardoins 17⅛, 16⅞, 17; oude Russen 105⅝; Roebels 6 pCt. 70½, drie achtste; Columb. 16⅞, ⅞.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers